

чество. Едва отъ врѣмето на Септими Северъ (193 — 211 год.) съченето на монетитѣ започва да става въ голѣмо количество и при едно необикновено разнообразие на типовеѣ. Тѣзи монети, отъ които Народниятъ музей притежава една богата сбирка (повече отъ 4000 екземпляра), въ повечето случаи не се отличаватъ съ особна художествена изработка. Само голѣмитѣ бронзови медалиони отъ Philippopolis стоятъ въ това отношение на по-висока степенъ и могатъ да се мѣратъ съ най-хубавитѣ римски бронзови медалиони отъ врѣмето на императоритѣ. Съченето на тѣзи монети не е траяло дълго врѣме. То се прѣкрятая още къмъ срѣдата на третото столѣтие и най-къснитѣ извѣстни до сега екземпляри сж отъ врѣмето на императора Галиенъ (253—268 год.).

Ние доаждваме до единъ периодъ на старото искуство въ България, за който не може да се каже много нѣщо. Художествени паметници отъ четвъртото и петото столѣтие притежаваме твърдѣ малко и, слѣдователно, само възъ основа на тѣхъ не можемъ да направимъ общо заключение. Сигурно е само, че прѣзъ това врѣме контрастътъ между грѣцкото и римското искуство въ България свършено се е изгладилъ, или, по-право казано, влиянието на грѣцко-ориенталския елементъ е наддѣляло до толкозъ, дѣто е задушилъ свършено западно-римския елементъ. При това художественитѣ прѣдстави сж били значително измѣнени подъ влиянието на засилката се въ това врѣме християнска религия. Свободната пластика, толкозъ цвѣтуща въ античния миръ, е прѣтърпяла единъ силенъ ударъ, отъ който е могла да се свърже едва въ врѣмето на Ренесанса. Главни прѣдставители на това старохристиянско искуство ставатъ сега архитектурата, мозаиката, стѣнната живопись и прѣметитѣ за черковно употрѣбление, — въобще паметници, които само могатъ да се въведатъ въ сбиркитѣ на единъ музей. Една мозаика съ изображения на птици и дървета, издадена отъ олтаря на църквата Св. София въ София; единъ сребрениъ реликвиаръ съ хубави орнаменти и монограми, намѣренъ въ олтаря на сжщата църква; нѣколко мраморни плочи съ релефни орнаменти, които сж отдѣляли олтаря на старата базилика въ Хисаря (Шловдивско) и най-послѣ нѣколко бронзови лампи и други сждове — ето кои сж главнитѣ прѣдставители на старохристиянското искуство въ Народния Музей. Къмъ тѣхъ трѣбва да прибавимъ и копието отъ една фреска на архангелъ Уриелъ, която е била изписана върху стѣната на една старохристиянска гробница отъ петото столѣтие, открита на послѣдъкъ въ София, и която за сега е най-стариятъ извѣстенъ образъ на този архангелъ.

Периодътъ между края на петото столѣтие и срѣдата на седмото, когато е била основана българската държава, принадлежи къмъ най-тъмнитѣ, както по отношение на политическитѣ събития, така и по отношение на искуството. Многобройнитѣ варварски орди, които прѣзъ това врѣме сж кръстосвали Мизия и Тракия, като сж опустошавали всичко по пътя си, безсилието на византийската империя да спре тѣзи нашествия и заселването на цѣли варварски племена на